

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. balandžio 20 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2018/0328(COD)

5628/2/21
REV 2 ADD 1

CYBER 13
TELECOM 25
COPEN 35
COPS 33
COSI 14
CSC 26
CSCI 13
IND 25
RECH 36
ESPACE 6
CODEC 92
PARLNAT 92

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

Dalykas: Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija siekiant priimti EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTĄ, kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas

- Tarybos motyvų pareiškimas
- Tarybos priimtas 2021 m. balandžio 20 d.

I. IVADAS

1. Atsižvelgdama į savo Bendrosios skaitmeninės rinkos strategiją, 2018 m. rugsėjo 12 d. Komisija priėmė ir pateikė Tarybai ir Europos Parlamentui pasiūlymą¹ dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centras ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklas; pasiūlymo teisinis pagrindas – SESV 173 straipsnio 3 dalis ir 188 straipsnis.
2. Pasiūlymo tikslas – padėti Europos Sąjungai išlaikyti ir plėtoti kibernetinio saugumo technologinius ir pramonės pajėgumus, reikalingus jos bendrajai skaitmeninei rinkai apsaugoti. Pasiūlyme numatyta sukurti struktūras trimis instituciniais lygmenimis: Nacionalinių koordinavimo centrų tinklą (nacionaliniu lygmeniu), Kibernetinio saugumo kompetencijos bendruomenę (suinteresuotųjų subjektų lygmeniu) ir Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centrą (ES lygmeniu). Kompetencijos centras valdys iš ES biudžeto lėšų teikiamą su kibernetiniu saugumu susijusią finansinę paramą ir palengvins ES, valstybių narių ir pramonės bendras investicijas siekiant padidinti ES kibernetinį saugumą.
3. Šį pasiūlymą Komisija Kibernetinių klausimų horizontaliajai darbo grupei (toliau – darbo grupė) pateikė 2018 m. rugsėjo 17 d.; vėliau, 2018 m. rugsėjo 28 d., darbo grupė nagrinėjo poveikio vertinimą. Diskusijos dėl paties pasiūlymo darbo grupėje pradėtos 2018 m. rugsėjo 28 d. Austrijos pirmininkavimo laikotarpiu ir tęsėsi Rumunijos, Suomijos, Kroatijos ir Vokietijos pirmininkavimo laikotarpiais.
4. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę² dėl šio pasiūlymo priėmė 2019 m. sausio 23 d. EESRK palankiai įvertino Komisijos iniciatyvą; jo nuomone, tai svarbus žingsnis plėtojant pramonės strategiją kibernetinio saugumo srityje ir strateginis mėginimas užtikrinti patikimą ir visapusišką skaitmeninį savarankiškumą.

¹ Dok. 12104/18.

² Dok. 5898/19.

5. Europos Parlamente dokumentas buvo priskirtas Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetui (ITRE), o Julia REDA (ITRE, Verts/ALE) buvo paskirta pranešėja. Pranešimas ITRE komitete priimtas 2019 m. vasario 19 d. ir patvirtintas Europos Parlamente 2019 m. kovo mėn. I-osios plenarinės sesijos metu. 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamentas per pirmąjį svarstymą priėmė savo poziciją (pateikdamas 112 Komisijos pasiūlymo pakeitimų), 489 nariams balsuojant už, 73 – prieš ir 56 nariams susilaikius. Po Europos Parlamento rinkimų nauju pranešėju buvo paskirtas Rasmus ANDRESEN (ITRE, Verts/ALE).
6. 2019 m. kovo 13 d. Nuolatinių atstovų komitetas suteikė įgaliojimus³ pradėti derybas su Europos Parlamentu. Nuo tada įvyko penki trilogai: 2019 m. kovo 13 d. ir 20 d. Rumunijos pirmininkavimo laikotarpiu, 2020 m. birželio 25 d. Kroatijos pirmininkavimo laikotarpiu ir 2020 m. spalio 29 d. ir gruodžio 11 d. Vokietijos pirmininkavimo laikotarpiu.
7. Pirmasis trilogas surengtas 2019 m. kovo 13 d. Strasbūre ir jo metu jokios esminės diskusijos nevyko. Abi pusės pristatė savo pozicijas bei pagrindinius jų atitinkamuose pasiūlymuose siūlomus pakeitimus ir susitarė dėl būsimų veiksmų ir tvarkaraščio. Abi teisėkūros institucijos patvirtino savo tvirtą įsipareigojimą kuo greičiau pasiekti susitarimą.
8. Antrasis trilogas įvyko 2019 m. kovo 20 d. Briuselyje; jo metu svarstyti tie klausimai, kurie pirmajame techniniame posėdyje buvo nustatyti kaip politiniai, visų pirma Kompetencijos centro misija ir užduotys, finansavimas ir Valdančioji taryba. Pirmininkavusi Rumunija savo požiūrį grindė pirmajam trilogui gautais įgaliojimais. Antrasis trilogas atskleidė pozityvų abiejų pusių požiūrį – buvo pademonstruotas lankstumas keliais klausimais ir pateikta rekomendacijų svarstymams techniniu lygmeniu siekiant toliau daryti pažangą su kompromisiniu tekstu susijusiame darbe.

³ Dok. 7583/19.

9. 2020 m. birželio 3 d.⁴ Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino peržiūrėtus derybų su Europos Parlamentu įgaliojimus. Trečiasis trilogas surengtas Kroatijos pirmininkavimo laikotarpio pabaigoje 2020 m. birželio 25 d. siekiant informuoti Europos Parlamentą apie pagrindinius Tarybai suteiktų naujų įgaliojimų pakeitimus, daugiausia dėmesio skiriant 1) Kompetencijos centro misijai, tikslams ir užduotims, 2) šio centro struktūrai, 3) finansinėms nuostatoms ir 4) Kibernetinio saugumo kompetencijos bendruomenei.
10. Vokietijos pirmininkavimo laikotarpiu Taryboje buvo išspręstas vienas klausimas, dėl kurio Taryba dar nebuvo pateikusi savo pozicijos, t. y. dėl Centro valdančiosios tarybos balsavimo teisių. 2020 m. liepos 22 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino peržiūrėtus įgaliojimus ir patikslino Komisijos veto teisės aprėptį.
11. Kitą vis dar neišspręstą klausimą dėl Kompetencijos centro būstinės valstybių narių vyriausybių atstovai išsprendė 2020 m. spalio 28 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdžio metu susitardami dėl Kompetencijos centro būstinės atrankos procedūros⁵. Sprendimą dėl būstinės valstybių narių vyriausybių atstovai priėmė 2020 m. gruodžio 9 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdžio metu. Būstinės vieta pasirinktas Bukareštas (Rumunija).
12. 2020 m. spalio 29 d. įvykusiame ketvirtajame trilogė suteikti platūs įgaliojimai diskusijoms techniniu lygmeniu siekiant susitarti dėl kompromisinių sprendimų dėl likusių neišspręstų klausimų. Per kelis techninius posėdžius kompromisiniai sprendimai dėl daugumos klausimų buvo rasti.
13. 2020 m. gruodžio 11 d. įvykusiame penktajame, paskutiniame, trilogė Taryba ir Europos Parlamentas pasiekė preliminarų susitarimą pagal įgaliojimus, kuriuos Nuolatinių atstovų komitetas atnaujino 2020 m. gruodžio 9 d. 2020 m. gruodžio 18 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino galutinį kompromisinį tekstą, dėl kurio susitarta trilogė.

⁴ Dok. 8315/20.

⁵ Dok. 13405/20.

II. TIKSLAS

14. Šiuo pasiūlymu numatoma įsteigti Kompetencijos centrą, kuris būtų pagrindinė ES priemonė investicijoms į kibernetinio saugumo mokslinius tyrimus, technologinę ir pramonės plėtrą sutelkti. Jis taip pat teiktų su kibernetiniu saugumu susijusią finansinę paramą pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą. Kaip minėta pirmiau, pasiūlymu taip pat numatyta įsteigti Nacionalinių koordinavimo centrų tinklą ir Kibernetinio saugumo kompetencijos bendruomenę.
15. Kompetencijos centras turėtų Valdančiąją tarybą, sudarytą iš valstybių narių ir Komisijos atstovų; ji apibrėžia bendrąją Centro veiklos kryptį [...] ir užtikrina, kad savo užduotis Centras vykdytų laikydamasis reglamento. Centro tikslas – užtikrinti glaudesnę mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmų koordinavimą, taip pat diegti strategijas ES ir nacionaliniu lygmenimis ir suteikti galimybę valstybėms narėms priimti su jų finansiniais įnašais į bendrus veiksmus susijusius sprendimus.
16. Kompetencijos centras galėtų:
 - i) įgyvendinti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmus (remiamus pagal programą „Europos horizontas“) ir pajėgumų stiprinimo veiksmus (remiamus pagal Skaitmeninės Europos programą), laikydamasis pirmiau nurodytų valdymo principų (t. y. vadovaujant Komisijai ir valstybėms narėms);
 - ii) kartu su valstybėmis narėmis remti pažangios kibernetinio saugumo įrangos, priemonių ir duomenų infrastruktūros kaupimą ir viešuosius pirkimus Europoje ir užtikrinti plataus masto naujausių kibernetinio saugumo sprendimų diegimą visoje ekonomikoje; šiuo tikslu Kompetencijos centras taip pat galėtų palengvinti bendrą pajėgumų įsigijimą valstybių narių vardu.

III. PER PIRMAJĮ SVARSTYMĄ PRIIMTOS TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

A. PROCEDŪRINIS KONTEKSTAS

17. Europos Parlamentas ir Taryba vedė derybas, kad susitarimas būtų pasiektas Tarybai priimant poziciją per pirmąjį svarstymą (išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą). Per pirmąjį svarstymą priimtos Tarybos pozicijos tekstas atspindi kompromisą, dėl kurio, padedant Komisijai, susitarė abi teisėkūros institucijos.

B. PAGRINDINIŲ KLAUSIMŲ SANTRAUKA

18. Pagrindiniai pakeitimai, palyginti su pirminiu Komisijos pasiūlymu, dėl kurių susitarė abi teisėkūros institucijos, yra šie:
- 1) į įvairias nuostatas buvo įtrauktos kompromisinės formuluotės siekiant suderinti tekstą su Reglamentu dėl Skaitmeninės Europos programos ir Reglamentu dėl programos „Europos horizontas“ nuostatų tekstu, nes Kompetencijos centras valdys su kibernetiniu saugumu susijusią finansinę paramą, skiriamą pagal programą „Europos horizontas“ ir Skaitmeninės Europos programą;
 - 2) reglamento teisės nuostatose (1 straipsnyje) buvo išbraukta nuoroda į Kompetencijos centro būstinę. Vietoj to įtraukta nauja 20 konstatuojamoji dalis;
 - 3) buvo įtrauktos ir tinkamai apibrėžtos kelios sąvokos, kaip antai „kibernetinė grėsmė“, „bendras veiksmas“, „nepiniginis įnašas“ ir „Europos skaitmeninių inovacijų centras“;
 - 4) buvo įtraukta sąvoka „Darbotvarkė“, t. y. išsami ir ilgalaikė kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų strategija, kurioje išdėstomos strateginės rekomendacijos dėl Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų sektoriaus plėtros bei augimo ir nustatomi Kompetencijos centro veiklos strateginiai prioritetai;

- 5) Kompetencijos centro užduotys, kurios iš pradžių buvo išdėstytos viename straipsnyje kartu su tikslais, dabar išdėstomos atskirame straipsnyje ir daromas skirtumas tarp Centro strateginių užduočių ir įgyvendinimo užduočių;
- 6) sustiprintas ENISA vaidmuo. ENISA bus nuolatinė stebėtoja Kompetencijos centro Valdančiojoje taryboje ir gali teikti patarimus ir nuomones dėl Darbotvarkės ir metinių bei daugiamečių darbo programų rengimo;
- 7) buvo įtrauktos naujos nuostatos dėl nacionalinių koordinavimo centrų, visų pirma dėl centrų skyrimo ir Komisijos atliekamo vertinimo;
- 8) išsamiau aprašytos Valdančiosios tarybos užduotys, visų pirma susijusios su Darbotvarkės ir metinių bei daugiamečių darbo programų priėmimu;
- 9) buvo iš dalies pakeistos Kompetencijos centro Valdančiosios tarybos balsavimo taisyklės ir nustatytas principas „vienas narys – vienas balsas“ vietoj pirminės Komisijos pasiūlymo nuostatos, kurioje buvo numatyta, kad ES turėtų turėti 50 % balsavimo teisių. Tačiau, priimant tam tikrus sprendimus, susijusius su Sąjungos biudžeto vykdymu, taip pat su metine darbo programa, daugiamečių darbo programa ir valstybių narių įnašų apskaičiavimo metodika, Komisija turės 26 % balsavimo teisių; Valdančioji taryba priima sprendimus ne mažiau kaip 75 % visų narių dauguma;
- 10) Pramonės ir mokslo patariamoji valdyba pakeista į Strateginę patariamąją grupę; ji teiks patarimus vykstant reguliariam Kompetencijos centro ir Kibernetinio saugumo kompetencijos bendruomenės dialogui;
- 11) Kibernetinio saugumo kompetencijos bendruomenę sudarys kolektyvinės įstaigos / organizacijos, bet ne asmenys; pasiektas kompromisas, kad Kompetencijos centras ir jo organai galės kaip *ad hoc* ekspertus pasitelkti ekspertinių žinių turinčius pavienius ir fizinius asmenis;

12) buvo įtraukti nauji straipsniai dėl lyčių pusiausvyros (35 straipsnis) ir Kompetencijos centro teisinio subjektiškumo (39 straipsnis).

IV. IŠVADA

19. Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija atspindi kompromisą, dėl kurio, padedant Komisijai, susitarė Taryba ir Europos Parlamentas.
 20. Taryba mano, kad jos per pirmąjį svarstymą priimta pozicija yra subalansuotas dokumentas ir kad naujasis reglamentas, jį priėmus, atliks svarbų vaidmenį toliau plėtojant ES technologinius, pramonės ir mokslinių tyrimų pajėgumus kibernetinio saugumo srityje.
-